ONLINE CASINO AMSTERDAM

BRONARCHIEF KANSSPELEN

In (hoger) beroep bij de Raad van State

28 oorspronkelijke paginas

Deze publicatie is opgenomen bij het hieronder gekoppelde dossier op OnlineCasino.Amsterdam.

Origineel document volgt ongewijzigd

OCA-leeskopie met een navigatievoorblad. Vanaf de volgende pagina staat de oorspronkelijke publicatie. Dit voorblad is door OnlineCasino.Amsterdam toegevoegd en maakt geen deel uit van het oorspronkelijke document.

Lees het bijbehorende dossier

Dossiers en persinformatie

www.onlinecasino.amsterdam

Bron oorspronkelijke publicatie: Raad van State.
OCA-voorblad toegevoegd op 17 oktober 2026. Het oorspronkelijke bestand is afzonderlijk bewaard.

Raad van State

In (hoger) beroep

bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Dit is een uitgave van de afdeling Communicatie van de Raad van State (juni 2019).
Deze uitgave is een herziene versie van de zeventiende uitgave (september 2016).

Over deze brochure

In deze brochure leest u hoe u beroep instelt tegen een beslissing van een bestuursorgaan of hoger beroep tegen een uitspraak van een rechtbank bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Ook vindt u in deze brochure informatie over de gang van zaken, nadat u een (hoger)beroepschrift heeft ingediend.

Wilt u meer weten over de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en haar werkwijze? Bezoek dan de website van de Raad van State voor meer informatie. Daar vindt u in de rubriek 'Raad van State in beeld' ook diverse video's die het verloop van een procedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in beeld brengen.

In het vervolg van deze brochure wordt voor het leesgemak de term 'Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State' verkort tot 'Afdeling bestuursrechtspraak'. Verder wordt alleen de term 'beroep' gebruikt. Afhankelijk van uw situatie, kan u hiervoor ook de term 'hoger beroep' lezen, tenzij uitdrukkelijk anders staat vermeld.

U vindt in deze brochure geen informatie over het instellen van hoger beroep bij de Vreemdelingenkamer van de Afdeling bestuursrechtspraak, waarvoor in sommige opzichten de gang van zaken afwijkt.
Meer informatie hierover staat op de website:
www.raadvanstate.nl.

Inhoudsopgave

1 Het begin van de procedure **7**

Hoe stelt u beroep in?
Hoeveel tijd heeft u om een beroepschrift in te dienen?
Meer tijd nodig dan zes weken?
Ontvangstbevestiging
Griffierecht
Advocaat is niet verplicht
Incidenteel hoger beroep
Crisis- en herstelwet

2 Het opbouwen van het dossier **12**

Het vooronderzoek
Stichting Advisering Bestuursrechtspraak
Opgeven van verhinderdata voor een rechtszitting
Buiten zitting
Verzet

3 De rechtszitting bij de Afdeling bestuursrechtspraak **15**

Uitnodiging voor de rechtszitting
Proceskostenformulier
De zittingsdag
Inschrijven vóór de rechtszitting
De rechtszitting
Voorzieningen

4 De uitspraak **19**
Openbaarmaking van de uitspraak
De inhoud van de uitspraak
Na de uitspraak geen beroep meer mogelijk
Termijn waarbinnen uitspraak wordt gedaan

5 Verzoek om voorlopige voorziening **23**
Een tijdelijke regeling in geval van spoed
Hoe dient u een verzoek om voorlopige voorziening in?
Rechtszitting en uitspraak
Gelijktijdige afdoening beroep en verzoek om voorlopige voorziening
Openbaarmaking van de uitspraak

1 Het begin van de procedure

Hoe stelt u beroep in?

- Per brief;
- Per fax;
- Via het Digitaal loket;
- **Maar niet per e-mail!**

Brief:

In de brief geeft u aan dat u in beroep komt en waarom u het niet eens bent met de beslissing van het bestuursorgaan of met de uitspraak van de rechtbank.

In uw beroepschrift moet u in ieder geval vermelden:

- Uw naam en adres;
- De datum waarop u het beroepschrift schrijft;
- De omschrijving van de beslissing waarmee u het niet eens bent. U stuurt een kopie van deze beslissing of de uitspraak van de rechtbank met het beroepschrift mee;
- De redenen (de beroepsgronden) waarom u beroep instelt;
- Uw handtekening. U moet het beroepschrift ondertekenen.

Het beroepschrift stuurt u vervolgens naar:

Raad van State
Afdeling bestuursrechtspraak
Postbus 20019
2500 EA Den Haag

Fax:

U kunt uw beroepschrift faxen naar 070 - 365 13 80.

Privacy

Lees in de privacyverklaring op onze website hoe de Raad van State omgaat met uw persoonsgegevens die u aan ons verstrekt voor de behandeling van uw rechtszaak.

Digitaal loket:
Burgers kunnen ook digitaal beroep indienen tegen een beslissing van een bestuursorgaan of een uitspraak van een rechtbank. Dat kan alleen via het speciale digitale loket dat u op de homepage van de website van de Raad van State vindt. Om gebruik te maken van het digitale loket moet u beschikken over DigiD. Binnen het loket volgt u de instructies en vult u de formulieren in. Deze kan u dan digitaal verzenden. Bijlagen kan u ook digitaal via het loket versturen.

Hoeveel tijd heeft u om een beroepschrift in te dienen?

Het beroepschrift moet u versturen binnen een termijn van zes weken na de dag dat de beslissing of de uitspraak is verzonden. Op de beslissing en de uitspraak staat vaak een verzenddatum, zodat u zelf de termijn kan uitrekenen. Is uw beroepschrift niet binnen zes weken bij de Afdeling bestuursrechtspraak ingediend, dan verspeelt u – op zeer uitzonderlijke gevallen na – uw recht om beroep in te stellen. In dat geval wordt uw zaak niet inhoudelijk behandeld. De Afdeling bestuursrechtspraak verklaart uw beroep dan niet-ontvankelijk. Let dus goed op deze termijn.

Meer tijd nodig dan zes weken?

Het kan voorkomen dat de termijn van zes weken voor u te kort is om een volledig toegelicht beroepschrift te schrijven. Bijvoorbeeld omdat u eerst advies wilt vragen aan anderen. Om uw recht op beroep niet te verspelen, moet u binnen zes weken een beroepschrift indienen bij de Afdeling bestuursrechtspraak, waarin u kort aangeeft dat en waartegen u in beroep gaat. Zo'n beroepschrift heet een 'pro forma' beroepschrift. Ook geeft u daarin aan dat u later de motivering van uw beroepschrift geeft. U ontvangt vervolgens van de Afdeling bestuursrechtspraak bericht hoe lang u daarvoor de tijd krijgt.

Let op
Als uw zaak onder de Crisis- en herstelwet valt, gelden afwijkende regels en andere termijnen (zie onder het kopje 'Crisis- en herstelwet' op pagina 10 en 11).

Ontvangstbevestiging

Binnen twee weken nadat uw beroepschrift bij de Afdeling bestuursrechtspraak is binnengekomen, krijgt u een ontvangstbevestiging. Daarin staat belangrijke informatie, zoals het zaaknummer dat aan uw procedure is gegeven.
Ook staat daar de naam en het telefoonnummer van de medewerker van de Afdeling bestuursrechtspraak die de administratie rondom u zaak verzorgt.
Bij vragen over de procedure, kan u dus het best contact met hem of haar opnemen.
Als u daarnaast niet aan alle voorwaarden van een beroepschrift heeft voldaan (zie het kopje 'Hoe stelt u beroep in?' op pagina 7), staat in de ontvangstbevestiging ook wat u nog moet doen en hoeveel tijd u daarvoor krijgt.

Griffierecht

Om uw beroep in behandeling te kunnen nemen, moet u een wettelijk vastgesteld bedrag betalen. Dit wordt griffierecht genoemd. De tarieven verschillen voor natuurlijke personen (particulieren) en voor niet-natuurlijke personen (bedrijven, verenigingen en stichtingen). Ook gelden er verschillende tarieven voor beroep tegen een beslissing van een bestuursorgaan en voor hoger beroep tegen een uitspraak van de rechtbank. De hoogte van het griffierecht wordt elk jaar door de wetgever vastgesteld. Op de website van de Raad van State vindt u de actuele bedragen. U hoeft niet direct bij het indienen van uw beroepschrift het griffierecht te betalen. In de ontvangstbevestiging staat hoe u dit kan betalen en hoeveel tijd u hiervoor krijgt.

Bent u van mening dat u het griffierecht niet kan betalen, dan kan u een beroep doen op 'betalingsonmacht'. Daarvoor gelden strenge criteria: het netto-inkomen van u en uw eventuele fiscale partner is lager dan 90% van een bijstandsuitkering van een alleenstaande én u heeft beiden geen vermogen waaruit u het griffierecht kan betalen. Als u aan beide criteria voldoet, meld dit dan zo snel mogelijk aan de Afdeling bestuursrechtspraak, bij voorkeur al in het beroepschrift.

Let op

Termijnen zijn heel belangrijk. Voldoet u binnen deze termijnen niet aan de gestelde voorwaarden, dan is de kans zeer groot dat uw beroep niet-ontvankelijk wordt verklaard.

Advocaat is niet verplicht

U mag zelf procederen. U bent niet verplicht een advocaat of een juridisch adviseur in te schakelen voor een procedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak. Het mag natuurlijk wel. U kan ook iemand machtigen om namens u het beroepschrift te schrijven of het woord te voeren tijdens de rechtszitting. U moet dan zorgen voor een machtiging. Dat is een door u ondertekende brief waarin staat wie er namens u optreedt. Zo'n machtiging is niet nodig als u een advocaat heeft ingeschakeld.

Incidenteel hoger beroep

Stelt u hoger beroep in? Dan moet u rekening houden met het incidenteel hoger beroep. Hiermee kan iemand die bij uw zaak betrokken is en die eigenlijk niet van plan was om in hoger beroep te gaan, dat alsnog doen in reactie op uw hoger beroep. Het instellen van hoger beroep is dus niet zonder risico, want u geeft de andere partij daarmee een 'tegenaanvalswapen' in handen. U kan door zo'n incidenteel hoger beroep er uiteindelijk ook op achteruit gaan. U doet er dus goed aan om de kansen en risico's van een hoger beroep goed af te wegen.

Crisis- en herstelwet

Het kan zijn dat de Crisis- en herstelwet op uw zaak van toepassing is. In dat geval gelden er afwijkende regels en kortere termijnen. De Afdeling bestuursrechtspraak beoordeelt bij binnenkomst van uw beroepschrift of deze wet van toepassing is. Als dat zo is, dan heeft dat tot gevolg dat:

- alle beroepsgronden *binnen* de beroepstermijn bekend moeten zijn. Het is niet toegestaan *buiten* de termijn nog (aanvullende) beroepsgronden aan te voeren. Het indienen van een 'pro forma' beroepschrift (zie pagina 8) is dus niet mogelijk.

- voor een aantal stappen in de procedure *kortere* termijnen gelden dan gebruikelijk. U krijgt bijvoorbeeld drie weken in plaats van vier weken de tijd om verzuimen bij het indienen van het beroepschrift te herstellen en om griffierecht te betalen.

De Afdeling bestuursrechtspraak moet zaken die onder de Crisis- en herstelwet vallen, sneller behandelen. Zij streeft ernaar om in deze zaken binnen de wettelijke termijn van zes maanden na het einde van de beroepstermijn uitspraak te doen. Hoewel het halen van deze termijn het uitgangspunt is, lukt dat in grote zaken met veel partijen niet altijd.

2 Het opbouwen van het dossier

Het vooronderzoek

Nadat uw beroepschrift is ontvangen en u het griffierecht heeft betaald, stuurt de Afdeling bestuursrechtspraak een kopie van uw beroepschrift naar het bestuursorgaan dat de door u bestreden beslissing heeft genomen. Heeft u hoger beroep ingesteld tegen een uitspraak van een rechtbank, dan vraagt de Afdeling bestuursrechtspraak het dossier bij de rechtbank op.

Het bestuursorgaan heeft de mogelijkheid om schriftelijk te reageren op uw beroepschrift. Dit gebeurt in een verweerschrift. Zodra de Afdeling bestuursrechtspraak het verweerschrift heeft ontvangen, krijgt u hiervan een kopie.

Als u eerst bij de rechtbank in beroep bent gegaan tegen een besluit van een bestuursorgaan en de rechtbank u in het gelijk heeft gesteld, dan kan het bestuursorgaan tegen de uitspraak in hoger beroep. In dat geval draaien de rollen om. U krijgt dan de mogelijkheid om te reageren op het hogerberoepschrift van het bestuursorgaan.

In deze beginperiode van de procedure, die ook wel het vooronderzoek wordt genoemd, krijgt u regelmatig brieven van de Afdeling bestuursrechtspraak. Hierin staat wat u moet doen en binnen welke termijn. Als dit vooronderzoek is afgelopen, kan het zijn dat u even niets van ons hoort. Het lijkt misschien alsof uw procedure stil ligt, maar dat is niet zo. We zijn dan bezig met de inhoudelijke voorbereiding van uw zaak.

Stichting Advisering Bestuursrechtspraak

De Afdeling bestuursrechtspraak kan besluiten om de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (StAB) in te schakelen. De StAB is een onafhankelijke en onpartijdige deskundige, die op verzoek van de bestuursrechter adviseert over ruimtelijke-ordeningszaken en milieuzaken. De Afdeling bestuursrechtspraak gebruikt de rapportages van de StAB (in de Algemene wet bestuursrecht deskundigenberichten genoemd) om een goed oordeel te vormen over de zaak.

Als de StAB wordt ingeschakeld, brengt zij meestal binnen drie maanden haar rapport uit. Dit rapport wordt naar alle partijen gestuurd. Zij krijgen vervolgens de gelegenheid om daar binnen vier weken op te reageren. Voor meer informatie over de StAB en haar werkwijze: www.stab.nl.

Opgeven van verhinderdata voor een rechtszitting

Als het vooronderzoek is afgelopen, krijgt u een brief van de Afdeling bestuursrechtspraak waarbij u wordt uitgenodigd om verhinderdata op te geven. In deze brief staat dat uw zaak waarschijnlijk op een rechtszitting zal worden behandeld en dat het streven is om deze zitting in de komende vier maanden te laten plaatsvinden. Als u of uw advocaat al weet op welke dag(en) u in die periode niet naar Den Haag kan komen voor de rechtszitting, kan u dit binnen een week schriftelijk aan de Afdeling bestuursrechtspraak doorgeven. De Afdeling bestuursrechtspraak kan hiermee dan rekening houden bij het bepalen van de zittingsdatum.

Let op: dit betekent niet dat uw verzoeken altijd worden gehonoreerd. Bij het bepalen van een zittingsdatum kunnen andere factoren, zoals een snelle voortgang van de zaak of belangen van andere partijen, doorslaggevend zijn. Als bij uw zaak veel andere partijen betrokken zijn, krijgt u *geen* brief om uw verhinderdata op te geven. Het is organisatorisch helaas niet mogelijk om een zittingsdatum op zo'n grote groep betrokkenen af te stemmen.

Tip

U kan de voortgang van uw procedure volgen op de website van de Raad van State. Onderaan op de homepage vindt u een link naar het voortgangsoverzicht. U vult in het voortgangsoverzicht uw zaaknummer in. U ziet dan in welke fase van de procedure uw zaak zich op dat moment bevindt.

Buiten zitting

In de meeste gevallen krijgen partijen na verloop van tijd een uitnodiging om op een rechtszitting hun standpunten nader toe te lichten. Maar de Afdeling bestuursrechtspraak heeft ook de mogelijkheid om de zaak af te handelen op basis van de schriftelijke stukken. Er wordt dan dus uitspraak gedaan zonder een rechtszitting; de zaak wordt met andere woorden 'buiten zitting' afgedaan.
Dit gebeurt overigens alleen als zonder meer duidelijk is hoe de uitspraak moet luiden en de mondelinge toelichting van partijen hieraan niets zal kunnen veranderen. Bijvoorbeeld: een beroep is 'kennelijk niet-ontvankelijk' als het te laat is ingediend of als het griffierecht niet of niet op tijd is betaald. Of een beroep is 'kennelijk ongegrond' als iemand klaagt over een beslissing die op grond van de wet niet anders had kunnen zijn.

Verzet

Als uw zaak buiten zitting is afgehandeld en u bent het daar niet mee eens, dan kan u tegen die uitspraak in 'verzet' gaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak. U dient dan een brief (een zogenoemd verzetschrift) in. Wat u in het verzetschrift in ieder geval moet vermelden, staat vermeld onderaan de door u bestreden uitspraak.
Voor het indienen van een verzetschrift heeft u zes weken de tijd. Als de Afdeling bestuursrechtspraak oordeelt dat u terecht verzet heeft aangetekend, heeft u nog niet 'gewonnen'. Het betekent alleen dat alsnog een rechtszitting wordt gehouden, voordat een inhoudelijke uitspraak in uw zaak wordt gedaan.

Video

Op de website van de Raad van State ('Raad van State in beeld') wordt de procedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak in aparte video's in beeld gebracht. Voor de periode vanaf het indienen van uw beroepschrift tot aan de rechtszitting, bekijkt u de video: 'Een zaak begonnen? Dit is wat er achter de schermen gebeurt.'

3 De rechtszitting bij de Afdeling bestuursrechtspraak

In de meeste procedures wordt een rechtszitting gehouden. Het stellen van vragen door de Afdeling bestuursrechtspraak staat centraal. Maar u krijgt natuurlijk ook de gelegenheid om uw eigen standpunten te verduidelijken. Als u wilt, mag u aan het begin van de zitting een korte toelichting geven van maximaal vijf minuten.
De zittingen zijn openbaar en dus ook voor publiek en pers toegankelijk. Journalisten kunnen van de persvoorlichters van de Raad van State op de dag van de rechtszitting inhoudelijke informatie krijgen over zaken.

Uitnodiging voor de rechtszitting

U ontvangt ten minste zes weken voor de zittingsdatum een uitnodiging. Tot tien dagen vóór de zitting kan u nog (nieuwe) stukken indienen. Dit betekent dat de Afdeling bestuursrechtspraak de stukken uiterlijk op de elfde dag vóór de rechtszitting moet hebben ontvangen. De Afdeling bestuursrechtspraak is strikt in het hanteren van deze termijn. Stukken die daarna worden ingediend, worden in de regel teruggestuurd en dus buiten beschouwing gelaten. Op de zitting zelf kunnen alleen nieuwe stukken worden ingebracht als de andere partijen daar geen bezwaar tegen hebben.

Proceskostenformulier

Bepaalde kosten die u heeft moeten maken, kan u vergoed krijgen als uw beroep slaagt en gegrond wordt verklaard. Op de website van de Raad van State, onder ‘Ons Werk’- ‘Bestuursrechtspraak’, kan u bij het kopje ‘De rechtszitting’, een proceskostenformulier downloaden. U doet er verstandig aan om het formulier thuis al in te vullen. Op de zittingsdag geeft u dit formulier vóór de rechtszitting af bij de inschrijfbalie.

U kan met het proceskostenformulier onder meer een vergoeding vragen voor kosten voor beroepsmatig verleende rechtsbijstand (bijvoorbeeld advocaatkosten) en reiskosten. In het 'Besluit proceskosten bestuursrecht' wordt de vergoeding van de proceskosten geregeld.

De zittingsdag

Alle rechtszittingen vinden plaats in het gebouw van de Raad van State aan Kneuterdijk 22 in Den Haag. Gemiddeld duurt de behandeling van een zaak op een zitting een half uur tot drie kwartier. Grote zaken kunnen soms een hele dag of enkele dagen in beslag nemen, omdat een groot aantal beroepen dan gecombineerd wordt behandeld. Omdat met een gemiddelde tijdsduur per zaak wordt gewerkt, kan het helaas gebeuren dat een rechtszitting later begint dan is gepland. In de uitnodiging staat vermeld hoe laat uw zitting begint. Zorg ervoor dat u op tijd bent: ten minste 15 minuten voor het begin van de rechtszitting.

Inschrijven vóór de rechtszitting

Als u het gebouw van de Raad van State binnenkomt, meldt u zich bij de inschrijfbalie. Een medewerker noteert dat u aanwezig bent. Hij vraagt of u zelf het woord voert tijdens de rechtszitting of dat iemand anders dat voor u doet (bijvoorbeeld een advocaat). Ook geeft u hier het ingevulde proceskostenformulier af. Daarna kan u plaatsnemen in de wachtruimte bij de zittingszalen.

De rechtszitting

Als uw zaak aan de beurt is, nodigt de bode u uit om de zittingszaal binnen te gaan. De rechtszitting kan beginnen. Degene die het beroep heeft ingesteld (appellant) gaat rechts aan de tafel zitten, de wederpartij (verweerder) zit links. Een eventuele derde partij, die belanghebbende is in de procedure, neemt in het midden plaats. Uw zaak wordt behandeld door één rechter (enkelvoudige kamer) of door drie rechters (meervoudige kamer). In het laatste geval zit de voorzitter in het midden en de twee andere leden van de Afdeling bestuursrechtspraak aan weerszijden van de voorzitter.

De leden van de Afdeling bestuursrechtspraak zijn al in de zaal aanwezig als u binnenkomt. In de zaal zitten ook één of twee griffiers. Zij ondersteunen de rechters en maken aantekeningen van wat er op de rechtszitting wordt besproken.

De algemene gang van zaken tijdens een rechtszitting is als volgt:

- De rechters hebben het dossier van de zaak grondig bestudeerd. Het is niet nodig op de rechtszitting al uw standpunten te herhalen.

- Wel kan u aan het begin **in vijf minuten** een korte toelichting geven op uw beroep. Uitsluitend die korte toelichting kan op de zitting als pleitnota aan het dossier worden toegevoegd. Een pleitnota hoeft dus zeker niet langer te zijn dan twee A4-tjes. Langere pleitnota's worden niet ingenomen. Zorg ervoor dat u voldoende exemplaren bij u heeft voor de rechters, de griffiers, uw wederpartij en eventuele andere partijen.

- Het accent van de zitting ligt op de vragen die de rechters stellen over de achtergrond van de zaak, de feiten en de geschilpunten. U of uw gemachtigde beantwoordt deze vragen.

- Na deze vragenronde geeft de voorzitter eerst de appellant en dan de verweerder nog een keer de gelegenheid om een slotopmerking te maken. Is er een belanghebbende aanwezig, dan krijgt deze als laatste het woord. Het is niet de bedoeling om te herhalen wat u al eerder heeft gezegd.

- Na de slotopmerkingen wordt de zitting gesloten. Partijen kunnen dan niets meer toevoegen aan het dossier. De voorzitter zal zeggen wanneer de schriftelijke uitspraak te verwachten is. Na de zitting verlaat iedereen (partijen, publiek, journalisten) de zittingszaal. De rechters en de griffiers blijven in de zaal achter om in beslotenheid uw zaak te bespreken.

Voorzieningen

In alle zittingszalen is een voorziening voor slechthorenden aanwezig. Informeer bij de receptiebalie naar de mogelijkheden. In de publieksruimte is een gratis wifi-netwerk beschikbaar voor bezoekers. Ook kan u daar terecht voor een kopje koffie, een kleine lunch en diverse versnaperingen.

Video

Op de website van de Raad van State ('Raad van State in beeld') wordt de procedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak in aparte video's in beeld gebracht. Voor de rechtszitting bekijkt u de video: 'Heeft u een uitnodiging voor een zitting ontvangen? Zo ziet de dag eruit.'

4 De uitspraak

Na de rechtszitting is het wachten op de uitspraak. Die wordt meestal binnen zes weken na de zitting gedaan. Dat lukt niet altijd. In dat geval ontvangt u, voordat die zes weken om zijn, een brief waarin staat dat meer tijd nodig is om uitspraak te doen. Dit hoeft niet te betekenen dat de Afdeling bestuursrechtspraak de volle zes weken nodig heeft om de uitspraak te doen.

Openbaarmaking van de uitspraak

Uitspraken in hoofdzaken worden openbaar gemaakt op woensdagochtend om 10.15 uur. Er zijn twee manieren om erachter te komen op welke woensdagochtend uw uitspraak openbaar gemaakt wordt:

- **E-mailservice:**
  U kan zich aanmelden voor de e-mailservice in uw zaak. Deze service vindt u onderaan op de homepage van de website. Daar vult u uw e-mailadres en het zaaknummer in. U krijgt dan in de week waarin uitspraak wordt gedaan in uw zaak, een aankondiging per e-mail.

- **Aankondiging via de website:**
  Ook kan u elke maandagmiddag om 14.00 uur op de website kijken. Daar wordt een lijst met zaaknummers gepubliceerd. Zit uw nummer erbij, dan doet de Afdeling bestuursrechtspraak op de eerstvolgende woensdag uitspraak.

Uitspraken worden openbaar gemaakt op een speciale zitting. U mag hierbij zijn, maar dat hoeft niet. Op zo'n openbaarmakingszitting wordt alleen de beslissing in uw zaak voorgelezen, niet de hele uitspraak. U bent dus sneller op de hoogte als u op woensdagochtend de website raadpleegt. Hier worden de uitspraken om 10.15 uur gepubliceerd. Deze uitspraken zijn vanwege de privacy van partijen geanonimiseerd. Dat wil zeggen dat namen van personen, adressen en woonplaatsen zijn weggehaald. De schriftelijke uitspraak wordt zo snel mogelijk, bijna altijd op de dag van openbaarmaking, per post naar u of uw gemachtigde gestuurd.

Video

Op de website van de Raad van State ('Raad van State in beeld') wordt de procedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak in aparte video's in beeld gebracht. Voor de periode na de rechtszitting, bekijkt u de video: 'Na de zitting is het wachten op de uitspraak. Wat kan u verwachten?'

De inhoud van de uitspraak

De beslissing in uw zaak kan luiden dat:

- **het beroep gegrond is:** de Afdeling bestuursrechtspraak oordeelt dat het besluit of de uitspraak van de rechtbank geheel of gedeeltelijk onrechtmatig is en wordt vernietigd. Het bestuursorgaan zal dan vaak een nieuwe beslissing moeten nemen.

- **het beroep gegrond is, maar de rechtsgevolgen in stand blijven.** Dit betekent dat de inhoud van het vernietigde besluit toch blijft gelden, bijvoorbeeld omdat de overheid gebreken in het besluit tijdens de procedure heeft hersteld.

- **het beroep ongegrond is:** de Afdeling bestuursrechtspraak oordeelt dat het besluit of de uitspraak van de rechtbank niet in strijd is met het recht en dus in stand kan blijven.

- **het beroep niet-ontvankelijk is:** de Afdeling bestuursrechtspraak kan geen inhoudelijk oordeel geven, omdat niet is voldaan aan bepaalde voorwaarden. Bijvoorbeeld, omdat het beroepschrift te laat is ingediend, het griffierecht niet of te laat is betaald, of omdat u geen belanghebbende bent in de zaak.

- **de Afdeling bestuursrechtspraak onbevoegd is:** hiervan is bijvoorbeeld sprake als u niet bij de Afdeling bestuursrechtspraak, maar bij een andere rechter in beroep had moeten gaan of als de beslissing waarmee u het niet eens bent, geen besluit is waartegen u in beroep kan gaan.

Tussenuitspraak

Voordat de Afdeling bestuursrechtspraak een *definitieve* uitspraak doet in uw zaak met een van bovenstaande beslissingen, kan zij een zogenoemde *tussenuitspraak* doen. De Afdeling bestuursrechtspraak kan in een tussenuitspraak het bestuursorgaan de opdracht geven een gebrek in het besluit te herstellen. In een tussenuitspraak geeft de Afdeling bestuursrechtspraak het bestuursorgaan hiervoor een termijn.

Wordt uw beroep gegrond verklaard, dan bepaalt de Afdeling bestuursrechtspraak in vrijwel alle gevallen dat u uw griffierecht terugkrijgt. Heeft u proceskosten gemaakt en het daarvoor bestemde proceskostenformulier ingeleverd (zie hiervoor het kopje 'Proceskostenformulier'), dan kan het bestuursorgaan in dat geval worden veroordeeld om deze kosten aan u te vergoeden. De hoogte van deze vergoeding staat in de uitspraak vermeld.

In de omgekeerde situatie hoeft u er in principe niet bang voor te zijn dat u de proceskosten van het bestuursorgaan moet betalen. Dit zou alleen kunnen gebeuren wanneer u misbruik maakt van procesrecht (bijvoorbeeld door een bij voorbaat geheel kansloos beroep in te stellen en u begrijpt dat dat geen zin heeft).

Na de uitspraak geen beroep meer mogelijk

De Afdeling bestuursrechtspraak is hoogste algemene bestuursrechter van het land. Haar uitspraken zijn onherroepelijk en hiertegen kan geen hoger beroep meer worden ingediend. Wel noemt de Algemene wet bestuursrecht nog de bijzondere mogelijkheid om een verzoek om herziening tegen de uitspraak in te dienen. Dit is een zeer uitzonderlijke mogelijkheid voor het geval dat in uw zaak ná de uitspraak nieuwe feiten of omstandigheden bekend worden, die vóór de uitspraak hebben plaatsgevonden, maar die niet eerder bekend waren en ook niet konden zijn. Daarvan is slechts zelden sprake. Deze mogelijkheid is opgenomen in artikel 8:119 van de Algemene wet bestuursrecht.

Termijn waarbinnen uitspraak wordt gedaan

De Afdeling bestuursrechtspraak hanteert als norm dat zaken binnen een bepaalde periode worden afgedaan. Deze periode begint met de ontvangst van uw beroepschrift en eindigt met de openbaarmaking van de uitspraak. Voor hoger beroep tegen een uitspraak van de rechtbank is deze norm 40 weken. Voor beroep tegen een beslissing van een bestuursorgaan is deze norm 52 weken. Voor zaken waarop de Crisis- en herstelwet van toepassing is, geldt een kortere periode: 26 weken na afloop van de beroepstermijn.

5 Verzoek om voorlopige voorziening

Een tijdelijke regeling in geval van spoed

Als u beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak instelt, zal het enige tijd duren voordat er uitspraak in uw zaak wordt gedaan. Gedurende deze periode geldt de beslissing van het bestuursorgaan of de uitspraak van de rechtbank. Maar de beslissing of de uitspraak kan intussen voor u onherstelbare gevolgen hebben.
U kan daarom een voorlopige voorziening vragen aan de voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak. Dit kan tegelijk met het indienen van het beroepschrift, maar ook nog later in de procedure. Zo kan de voorzieningenrechter een speciale, tijdelijke regeling (dit wordt een voorlopige voorziening genoemd) treffen voor de periode dat uw beroepschrift nog in behandeling is. Er moet dan wel sprake zijn van 'onverwijlde spoed. Dit wil zeggen dat de situatie niet toelaat dat kan worden gewacht op de definitieve uitspraak op het beroepschrift.

Hoe dient u een verzoek om voorlopige voorziening in?

- Per brief;
- Per fax;
- Via het Digitaal loket;
- **Maar niet per e-mail!**

Brief:

In de brief vraagt u de voorzieningenrechter te bekijken of er een speciale, tijdelijke regeling kan worden getroffen voor de periode dat uw beroepschrift nog in behandeling is. Tevens geeft u aan waarom u denkt dat uw verzoek voldoet aan de voorwaarde 'onverwijlde spoed'.

Verder vermeldt u in het verzoekschrift:

- Uw naam en adres;
- De datum waarop u het verzoekschrift schrijft;

- Het beroepschrift waarbij dit verzoek om voorlopige voorziening hoort;
- Uw handtekening. U moet het verzoekschrift ondertekenen.

Het verzoekschrift stuurt u vervolgens naar:

Raad van State
De voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak
Postbus 20019
2500 EA Den Haag

U kan in één brief beroep instellen én een verzoek om een voorlopige voorziening indienen. Geef in de brief dan wel duidelijk aan dat u beide doet. Het beroepschrift en het verzoekschrift zijn, zelfs als u ze in één brief combineert, twee afzonderlijke procedures waarvoor u twee keer griffierecht moet betalen. U kan niet alléén een verzoek om een voorlopige voorziening doen; er moet ook altijd een beroep zijn of worden ingesteld.

Fax:

U kunt uw verzoekschrift faxen naar 070 - 365 13 80.

Digitaal loket:

Naast de mogelijkheid om op papier een verzoek om voorlopige voorziening in te dienen, kunnen *burgers* net als bij het beroepschrift gebruikmaken van het speciale digitale loket. U vindt dit op de homepage van de website van de Raad van State. Zie hiervoor de informatie onder het kopje ‘Hoe stelt u beroep in?’ op pagina 7.

In een voorlopige voorzieningenprocedure kan u nog tot in een laat stadium stukken indienen. Wél moet de voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak deze uiterlijk twee dagen vóór de rechtszitting ontvangen hebben.

Rechtszitting en uitspraak

Een verzoek om voorlopige voorziening is te vergelijken met een kort geding. Omdat er sprake moet zijn van 'onverwijlde spoed', worden zulke verzoeken op korte termijn behandeld. Een exacte termijn is niet te geven. Deze verschilt per zaak en is afhankelijk van hoeveel spoed de zaak heeft. Als een verzoek om voorlopige voorziening op een rechtszitting wordt behandeld, kan u meestal binnen twee weken na deze rechtszitting een uitspraak verwachten. De rechtszitting zelf verloopt in grote lijnen zoals hiervoor in het hoofdstuk 'De rechtszitting bij de Afdeling bestuursrechtspraak' is beschreven. Een verschil is wel dat een verzoek om voorlopige voorziening altijd door één rechter (de voorzieningenrechter) wordt behandeld. Een uitspraak in een voorlopige voorziening is een voorlopige (tijdelijke) uitspraak. Deze blijft meestal gelden totdat definitief uitspraak wordt gedaan op uw beroepschrift.

Gelijktijdige afdoening beroep en verzoek om voorlopige voorziening

De voorzieningenrechter kan gelijktijdig en in één uitspraak beslissen op het beroep én het verzoek om voorlopige voorziening. Deze bevoegdheid wordt ook wel 'kortsluiting' genoemd. De voorzieningenrechter doet dit alleen als bij de behandeling van het verzoek om voorlopige voorziening ook direct duidelijk is hoe de definitieve uitspraak zal luiden. Partijen hoeven dan niet langer dan strikt noodzakelijk op de defintieve uitspraak te wachten.

Openbaarmaking van de uitspraak

Uitspraken in voorlopige voorzieningen en uitspraken waarin gelijktijdig wordt beslist op het beroep en de voorlopige voorziening, kunnen iedere werkdag openbaar worden gemaakt. Op de website van de Raad van State wordt iedere werkdag om 10.00 uur aangekondigd welke uitspraken die dag openbaar worden gemaakt. Om 14.00 uur worden deze uitspraken met volledige tekst op de website gepubliceerd. Ook deze uitspraken zijn vanwege de privacy van partijen geanonimiseerd. De schriftelijke uitspraak wordt zo snel mogelijk, bijna altijd op de dag van openbaarmaking, per post naar u of uw gemachtigde gestuurd.

Meer informatie

Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen over het instellen van beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak of wilt u meer weten over de Raad van State, dan kan u het volgende doen:

- U gaat naar www.raadvanstate.nl. Op de website van de Raad van State, onder 'Ons Werk' - 'Bestuursrechtspraak' staat veel informatie over onze werkwijze. Bekijk ook onze toelichtende video's via 'Raad van State in beeld'.

- U belt tijdens kantooruren (08.30 uur – 17.00 uur) met publieksvoorlichting van de afdeling Communicatie van de Raad van State: 070 – 426 42 51 of 070 – 426 40 33.

06-2019

www.raadvanstate.nl